

Dargeçit

Tarihçe

Tarihi çok eskilere dayanan Dargeçit'in bilinen eski meskûnlarının burada yaşayan Süryaniler, Ermeniler ve Kürtler olduğu biliniyor. Milattan sonra 4. yüzyılda Samanilerin iktidarı döneminde Dargeçit ve yöresi Hristiyanlıkla tanışır. O dönemde Hristiyanlaşan kesim yalnızca yörede yaşayan Süryanilerdir. Kürtler ise o tarihte çoğunlukla Zerdüşt inancına mensupturlar. Arapların bölgeye gelmesiyle Kürtler İslam dinine geçerler.

Çok dinli bir yer olan Dargeçit Müslüman, Hristiyan(Ortodoks ve Katolik) ve Yezidileri barındırmıştır. Mezopotamya'nın yani Dicle ve Fırat arasındaki bölgenin insanlık tarihinin ve medeniyetinin başladığı yer olduğunu dikkate alırsak, Dargeçit'in tarihinin ne kadar eskilere dayandığını anlayabiliriz.

Dargeçit'e ilk yerleşenlerin Mardokeliler diye bilinen bir aile olduğu rivayet ediliyor. Kesin olarak hangi tarihte olduğu bilinmemekle beraber Süryani bir ailenin şehri kurduğu söyleniyor. Zamanla aldığı göçlerle büyüyen Dargeçit 1900'lerin başında beş yüz ailenin yaşadığı bir şehir oluyor.

I. Dünya Savaşından sonra ekonomik bunalıma girdi. Bazı Süryaniler daha rahat bir yaşam sürmek için Avrupa ülkelerine göç ederler. Göçler sonucu Dargeçit nüfusu azalmıştır.

Dargeçit ilçesi 1987 yılında Midyat ilçesinden ayrılarak ilçe olmuştur.

Dargeçit'te eskiden Müslüman Hristiyan nüfus birlikte yaşamaktaydı ancak şimdi sadece Müslüman nüfus yaşamaktadır.

Coğrafya

Dargeçit, Güneydoğu Anadolu Bölgesinin güneyindeki Mardin iline bağlı şirin bir ilçe merkezidir. Yüzölçümü yaklaşık olarak 550 km²'dir. Ortalama rakım 900 m civarındadır. Doğusunda Şırnak ilinin Güçlükonak ilçesi, batısında Midyat, Kuzeyinde Batman iline bağlı Gerçüş, güneyinde ise Şırnak iline bağlı İdil ilçesi bulunmaktadır.

Dargeçit ilçesi, 37-38 Kuzey paralelleri ile 41-42 Doğu meridyenleri arasında yer almaktadır.

Güneydoğu Anadolu Bölgesinin en dağlık yörelerinden birisi de Mardin ilidir. Bu ilin toprakları içinde yer alan bir ilçe de Dargeçit ilçesidir. Güneydoğu Anadolu bölgesinin en dik ve engebeli yerlerindedir. Dargeçit ilçesinin çok yüksek dağları yoktur. Dargeçit ilçesi sırtını iki tepeye dayamıştır. En yüksek sayılan dağı ilçenin kuzeydoğusunda yer alan SİTE dağıdır.

Dargeçit ilçesinin ormanları yok denecek kadar azdır. İlçe topraklarının büyük bir kısmı palamut ve meşe ağaçlarından oluşan ormanlık araziden oluşmuştur. Bu ormanlık alanlar insanların tahribi sonucunda ormanlık vasfını yitirmiş bulunmaktadır. Bugüne kadar orman kalıntıları olarak varlığını koruyan meşe ve palamut ağaçlarıdır. Son yıllarda buna karşı birçok önlem alındı.

İlçenin 10-12 km uzaklığında Ilısu Köyü yakınlarından Dicle Nehri geçmektedir. Ayrıca ilçenin güneyinde yer alan Akyol Köyü ile Belen Köyü arasından geçen bir akarsu bulunmaktadır. Bu akarsu düzenli değildir. Kışları kar ve yağmur sularından taşma gösterirken yazın suları yok denecek kadar azalır. Bu akarsudan yararlanılarak sulu tarım yapılmaktadır. İlçeye bağlı Kuyubaşı yakınında yer altından çıkan suyla sulu tarım yapılmaktadır. Dargeçit ilçemize geldiğinizde Gülbış'e uğramadan sakın gitmeyiniz. Burada etrafı ağaçlandırılmış bir havuz bulunmaktadır. Gülbış ideal piknik yeridir.

İlçe sınırları içinde doğal sayılabilecek göl bulunmamaktadır. Yer altı sularının yetersizliği nedeniyle halen ilçenin bazı köylerinde içme sularını, yağmur sularının doldurduğu kuyulardan temin eden köyler vardır.

İlçenin su şebekesi yapılmadan önce subaşında bulunan kaynaktan su kanallarıyla İlçe merkezinin su ihtiyacı karşılanmaktaydı. Bu nedenle su kanallarının önünde 5 tane su değirmeni Süryaniler tarafından yapılmıştı. Kanallardan suyun yetersiz gelmesiyle değirmenler kapatılmıştır. Halen bu su değirmenlerin kalıntıları ve binaları yer almaktadır.

Dargeçit ilçesi arazi dağılımı

Yüzölçümü 1000 km² Tarla arazisi 15.865 hektar. Sebze arazisi 562 Hektar. Meyvelik 3.411 hektar Çayır-Mera 145.205 hektar Koruluk-Orman 140.756 hektar Tarıma elverişsiz arazi 140.756 hektar Kullanılmayan arazi 39.601 hektar.

İlçede karasal iklim hakimdir. Yazları sıcak ve kurak, kışları soğuk ve yağışlıdır. Rüzgarlar genellikle doğu ve güneydoğudan eser. Kış ve ilkbahar mevsimleri genellikle yağışlıdır. 4-Sosyal Durum 1990 yılı nüfus sayım sonuçlarına göre ilçenin merkez nüfusu 10.600 ilçeye bağlı köy ve mezarların nüfusu 19.000 olarak tespit edilmiştir. Toplam nüfus 29.600 olup bunların 17.000'i erkek ve 12.600'ü bayandır. 1997 yılında yapılan genel nüfus sayımında Dargeçit ilçesi toplam nüfusu facto nüfus(bulunan yere göre) 26.011, jure nüfus(İkametgaha göre) 26.497 olarak tespit edilmiştir. 2000 yılında yapılan nüfus sayımı sonuçlarına göre Dargeçit ilçesi genel nüfusu 26.240 'dır. 1990 yılından sonra göç eden köylerin ilçe merkezine yerleşmesiyle ilçe merkezinin nüfusu artmıştır. İlçede 36 köy, 26 mezra ve 2 belde bulunmaktadır. İlçeye bağlı beldeler Kılavuz ve Sümer Beldeleridir. Dargeçit merkezinin toplam dört mahallesi bulunmaktadır; Saray mahallesi, Safa mahallesi, Tepebaşı mahallesi ve Bahçebaşı mahallesi olmakla birlikte toplam 2300 hane bulunmaktadır.

Kiliseler

- Süryani Kadim Kiliseleri:
 - Arbaye Mor Sabo Kilisesi (Şu an yıkık durumda)
 - Arbaye Mor Gevargis Kilisesi (Şu an kapalı durumda)
 - Kerboran, Merkez Meryem Ana Kilisesi (Şu an kapalı durumda)
 - Kerboran, Merkez Mor Kuruyakos Kilisesi (Şu an açık durumda)
 - Kerboran, Merkez Bethil Kilisesi (Şu an kapalı durumda)
 - Kerboran, Merkez Süryani Katolik Kilisesi (Şu an kapalı durumda)
 - Kerboran, Merkez Süryani Protestan Kilisesi (Şu an kapalı durumda)
- Ermeni Kiliseleri:
- Süryani Ortodoks Mezarlığı
- Süryani Protestan Mezarlığı
- Süryani Katolik Mezarlığı
- Ermeni Mezarlığı

Mezarlıklar

Nüfus

İlçenin nüfusu 2011 genel nüfus sayımına göre 27.573'tür. Bunun 14.689'u ilçe merkezinde, 12.884'ü belde ve köylerde yaşamaktadır.

Yıl	Toplam	Şehir	Kır
1990 ^[5]	31.436	10.079	21.357
2000 ^[6]	27.611	16.541	11.070
2007 ^[7]	26.988	14.118	12.870
2008 ^[8]	30.906	15.666	15.240
2009 ^[9]	27.342	14.208	13.134
2010 ^[10]	27.828	14.700	13.128
2011 ^[11]	27.573	14.689	12.884
2012 ^[12]	30.253	17.329	12.924